

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fylkesrådet	13.02.2020	

Vegfinans AS - Ny modell for finansiering og garantiansvar

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkeskommunen som garantist godkjenner gjennomføring av debitorskifte der eksisterende lån og rentesikringsavtaler overdras fra følgende prosjektselskaper:
 - a) Vegfinans Østfold bompengeselskap AS
 - b) Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS
 - c) Vegfinans E16 Sollihøgda AS
 - d) Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS
 - e) Vegfinans E134 Buskerud AS
 - f) Vegfinans Hallingporten AS

til Vegfinans Viken AS.

2. Fylkeskommunen som garantist godkjenner at følgende prosjektselskaper:
 - a) Vegfinans Østfold bompengeselskap AS
 - b) Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS
 - c) Vegfinans E16 Sollihøgda AS
 - d) Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS
 - e) Vegfinans E134 Buskerud AS
 - f) Vegfinans Hallingporten AS

samtidig med debitorskiftet opptar lån hos Vegfinans Viken AS for finansiering av bompengeprojekter i henhold til bompengeavtaler/prosjekt- og finansieringsavtaler inngått av prosjektselskapene på den ene siden og med Statens vegvesen på den andre siden.

3. I forbindelse med debitorskifter og lånoptak godkjent under foranstående punkt 1. og 2. vedtar Viken fylkesting følgende garantier:

«Viken fylkeskommune garanterer ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt lånoptak for Vegfinans Viken AS, begrenset oppad til 10 725 mill. kr for lån til finansiering av bompengeprojekter under prosjektselskap fordelt som følger:

- a) Vegfinans Østfold bompengeselskap AS, 900 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2027)
- b) Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS, 1 000 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2033)
- c) Vegfinans E16 Sollihøgda AS, 3 335 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2045)
- d) Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS, 2 140 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2044)
- e) Vegfinans E134 Buskerud AS, 2 800 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2042)
- f) Vegfinans Hallingporten AS, 550 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2036)

Garantibeløpet gjelder med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Det samlede garantibeløpet blir følgelig

11 798 mill. kr.

Garantiene omfatter også inngåtte sikringsavtaler tilknyttet prosjektenes lånefinansiering.

Viken fylkeskommune garanterer samtidig ved selvskyldnerkausjon for de samme prosjektselskap og prosjekters gjeld overfor Vegfinans Viken AS begrenset oppad til de samme beløpene fordelt som følger:

- a) Vegfinans Østfold bompengeselskap AS, 900 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2027)
- b) Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS, 1 000 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2033)
- c) Vegfinans E16 Sollihøgda AS, 3 335 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2045)
- d) Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS, 2 140 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2044)
- e) Vegfinans E134 Buskerud AS, 2 800 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2042)
- f) Vegfinans Hallingporten AS, 550 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2036)

Garantibeløpene gjelder med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Det samlede garantibeløpet for prosjektselskapenes gjeld til Vegfinans Viken AS blir følgelig 11 798 mill. kr.

Alle garantiene gjelder finansiering av vegprosjekter som er helt eller delvis bompengefinansiert i henhold til bompengavtaler/prosjekt- og finansieringsavtaler inngått av Vegfinans Østfold bompengeselskap AS, Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS, Vegfinans E16 Sollihøgda AS, Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS, Vegfinans E134 Buskerud AS, Vegfinans Hallingporten AS på den ene siden og med Statens vegvesen og/eller Nye Veier AS på den andre siden.

Garantiene gjelder fra og med vedtakstidspunktet, og til utgangen av de forannevnte garantiperiodene.

Innkrevingsperiodene for de enkelte prosjektene kan i særskilte tilfelle forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år, jf. garantiforskriftens § 3. Garantitidene er beregnet ut fra lengste innkrevingsperiode for finansiering av hvert av prosjektene a) til f) ovenfor i henhold til stortingsproposisjon og tilhørende stortingsvedtak.

Viken fylkeskommune sitt garantiansvar reduseres i takt med den faktiske nedbetaling av Vegfinans Viken AS, Vegfinans Østfold bompengeselskap, Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS, Vegfinans E16 Sollihøgda AS, Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS, Vegfinans E134 Buskerud AS og Vegfinans Hallingporten AS' gjeld.

Viken fylkeskommune har rett til å sikre garantiene med 1. prioritets pant i hvert av prosjektselskapenes rett til å innkreve bompenger, dog ikke for større beløp enn for det samlede garantibeløpet for hvert prosjekt, med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger.

Viken fylkeskommune innestår overfor Vegfinans Viken AS, Vegfinans Østfold bompengeselskap AS, Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS, Vegfinans E16 Sollihøgda AS, Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS, Vegfinans E134 Buskerud AS og Vegfinans Hallingporten AS at dersom en eller flere av de avgitte garantiene blir gjort helt eller delvis gjeldende, skal fylkeskommunen verken opptre på en måte, eller utøve sine regressmuligheter slik at det forekommer skjult eller åpen krysssubsidiering mellom noen av de nevnte selskapene, nevnte selskapers prosjekter eller for midler som stammer fra slike prosjekter.

Garantiene gis under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning etter kommuneloven § 14-9 første ledd.»

4. Tidligere garantivedtak for prosjektselskapene, fordelt som følger:
- a) Vegfinans Østfold bompengeselskap AS, 2 740 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2032)
 - b) Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS, 2 300 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2038)
 - c) Vegfinans E16 Sollihøgda AS, 3 335 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2045)
 - d) Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS, 2 140 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2044)
 - e) Vegfinans E134 Buskerud AS, 2 800 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2041)
 - f) Vegfinans Hallingporten AS, 1 500 mill. kr. (garantiperiode fram til utgangen av 2036)
- bortfaller etter hvert som de nevnte prosjektselskapene under a) til f) har gjennomført debitorskifte av lånegjeld og rentesikringsavtaler med Vegfinans Viken AS.

22.01.2020

Halvard Ingebrigtsen

Fylkesråd for finans og administrasjon

Bakgrunn for saken

Vegfinans AS har som formål å oppnå en mest mulig hensiktsmessig og rasjonell gjennomføring av aksjonærenes offentlige bomvegprosjekter. Dette gjennom blant annet en mest mulig effektiv finansiell forvaltning av innlån og plassering i konsernet.

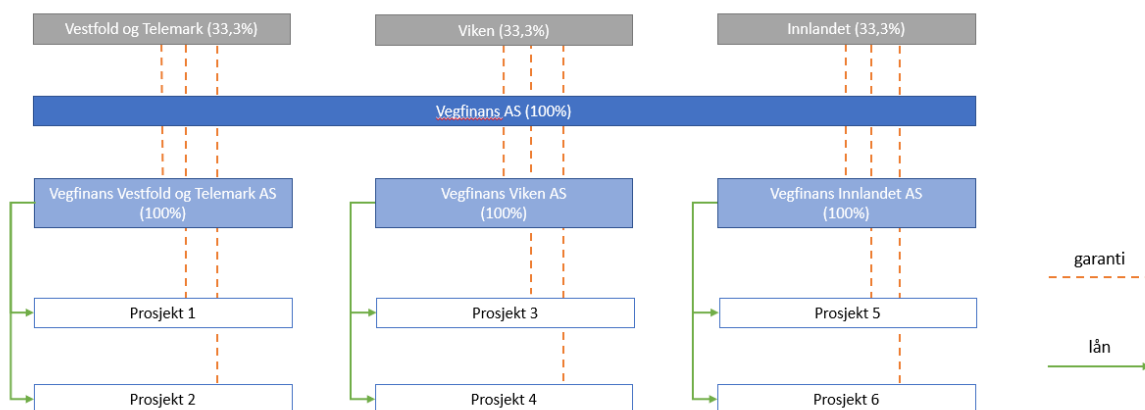
Behandling av ny modell for finansiering og garantiansvar har vært behandlet i fylkesutvalget i Akershus 11. juni 2019 sak 87/19 – Vegfinans organisering, behandling i Buskerud fylkesting 19. juni 2019 sak 52/19 – Vegfinans AS – ny modell for finansiering og garantiansvar og behandling i Østfold fylkesting 20. juni 2019 sak 42/19 – Vegfinans AS – ny modell for finansiering og garantiansvar

Fylkesutvalget i Akershus og fylkestingene i Buskerud og Østfold besluttet ved behandling av disse sakene å støtte Vegfinans sitt videre arbeid med ny modell for finansiering og garantiansvar for bompengeprojekter. Vegfinans har utarbeidet en ny finansstrategi hvor målsetningene, begrensningene og rammene for å realisere mest mulig effektiv finansiell forvaltning av innlån og plassering i konsernet er beskrevet. Strategien skal ivareta aksjonærenes og garantistenes interesser slik at realisering av strategien reduserer risikoen for at garantistene må betale ut på sine garantier som følge av finansielle tilpasninger som Vegfinans-konsernet gjør.

Vegfinans har utarbeidet endelig forslag til ny modell for finansiering og garantiansvar, med tilhørende garantitekst. Saken legges nå fram til endelig behandling i fylkestinget i Viken fylkeskommune.

Fakta

Den juridiske organiseringen av eierskap, garantier og innlån i den nye modellen ser slik ut:

Hovedtrekket i modellen er en overgang fra finansiering av hvert prosjekt enkeltvis, til en samlet porteføljefinansiering innenfor hvert av de tre regionale selskapene som skal sikre finansiering for prosjektselskaper innen sin region. De tre regionale finansieringsselskapene er:

- Vegfinans Vestfold og Telemark AS
- Vegfinans Innlandet AS
- Vegfinans Viken AS

I den nye finansieringsmodellen låner de tre regionale finansieringsselskapene eksternt. Finansieringsselskapene gir interne lån til prosjektselskapene som er priset basert på den oppnådde eksterne renten inkludert rentesikringer. Dette vil gi prosjektselskapene under det

enkelte finansieringsselskapet like lån- og rentebetingelser. Lånerammen er begrenset oppad til de fylkeskommunale garantiene.

Hvert prosjektselskap bruker bompenger for å betale tilbake sitt internlån til det regionale finansieringsselskapet. Finansieringsselskapene bruker midlene som er betalt fra prosjektselskapene til å redusere ekstern finansiering. Det skal ikke skje noen kryssubsidiering, siden hvert prosjektselskap betaler tilbake et lån som er direkte knyttet til prosjektet. Midlene fra et selskap skal ikke brukes for å redusere internlån hos andre prosjektselskaper.

Skulle et prosjektselskap ikke klare å betjene sitt internlån må tiltak som utvidet innkrevningstid og/ eller økte takster vurderes. Er dette ikke tilstrekkelig for å betjene gjelden, må garantisten tre inn og dekke utestående internlån finansieringsselskapet måtte ha overfor prosjektselskapet. De andre prosjektselskapene under samme finansieringsselskap skal ikke være ansvarlige for å dekke dette.

Overdragelse av forpliktelsene som dagens prosjektselskaper har overfor sine långivere vil kreve samtykke fra både långiverne og av fylkeskommunen som garantist. I tillegg må fylkeskommunen fatte nye garantivedtak der de påtar seg ansvar for de nye regionale selskaperes overtagelse av gjeldsforpliktelsene fra prosjektselskapene.

I og med at de regionale selskaperes gjeld er direkte knyttet finansiering til de underliggende prosjektselskapene, er det den samme gjelden som garanteres for, uavhengig av om garantien stilles overfor eksterne långivere og motparter for det regionale finansieringsselskapets gjeld eller for de underliggende prosjektselskaperes gjeld til det regionale finansieringsselskapet. Fylkeskommunen vil derfor ikke garantere for gjelden to ganger, selv om det stilles garanti overfor både det regionale finansieringsselskapet og de underliggende prosjektselskapene.

Gjennomføring av ny finansieringsmodellen innebærer følgende momenter og gjennomføringsrekkefølge:

- Fylkeskommunal godkjenning av videre arbeid med ny organisering (vedtatt i fylkesting/fylkesutvalg i juni 2019)
- Etablering av de regionale finansieringsselskapene som heleide datterselskaper av Vegfinans AS
- Vedtak i fylkeskommunen som godkjenner debitorskiftene og ny lånestruktur (nærværende sak)
- Nye garantivedtak i fylkeskommunen på vegne av det nye regionale finansieringsselskapet som skal eie og finansiere prosjektselskap innenfor fylkeskommunen (nærværende sak)
- Godkjenning av garantivedtak av Kommunal og moderniseringsdepartementet
- Godkjenning fra långiverne for debitorskifte med overdragelse av dagens finansiering fra prosjektselskapene over til det nye regionale finansieringsselskapet
- Overdragelse av eierskap til underliggende prosjektselskap fra Vegfinans AS til de nye regionale selskaper
- Overføring av eksisterende lån og rentesikringsavtaler fra hvert prosjektselskap til de regionale finansieringsselskapene.

Garantivedtak og godkjenning fra KMD:

Selskap	Fylkestingsbehandling	Godkjent av KMD
Vegfinans Østfold bompengeselskap	Østfold FK - Sak 108/2016 – 26.10.2016	25.11.2016
Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS	Østfold FK - Sak 108/2016 – 26.10.2016	25.11.2016
Vegfinans E16 Sollihøgda AS	Buskerud FK – Sak 31/15 – 29.04.2015 Akershus FK – Sak 38/15	18.09.2017
Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS	Oppland FK – Sak 16/66 – 13.12.2016 Buskerud FK – Sak PS 100/16 – 15.12.2016	17.09.2018
Vegfinans E134 Buskerud AS	Buskerud FK - Sak PS 14/26 – 07.05.2014	18.06.2015
Vegfinans Hallingporten AS	Buskerud FK – Sak 56/09 – 21.10.2009	29.11.2010

Samleoversikt prosjektselskap, prosjekter og garantibeløp

Prosjektselskap	Prosjekt/streknin g	St. prp.	Garantiramm e	Utløp garantiperiod e
Vegfinans Østfold bompengeselskap AS	E6 og E18 i Østfold	Stortingsproposisjon 176 S (2012-2013)	2 740 mill. kr.	2032
Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS	Bypakke Nedre Glomma fase 1	Stortingsproposisjon 50 S (2014-2015)	2 300 mill. kr.	2038
Vegfinans E16 Sollihøgda AS	E16 Bjørnum - Skaret	Stortingsproposisjon 46 S (2016-2017)	3 335 mill. kr.	2045
Vegfinans E16 Eggemoen – Olum AS	E16 Eggemoen – Olum	Stortingsproposisjon 72 S (2017-2018)	2 140 mill. kr.	2044
Vegfinans E134 Buskerud AS	E134 Damåsen - Saggrenda	Stortingsproposisjon 49 S (2014-2015)	2 800 mill. kr.	2041
Vegfinans Hallingporten AS	Rv 7 Sokna - Ørgenvika	Stortingsproposisjon 157 S (2009-2010)	1 500 mill. kr.	2036
Sum			14 815 mill. kr.	

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

- Reduserte finanskostnader ved stordriftsfordeler innlån
- Redusert antall avtaler (lån og sikringer) – mindre administrasjon
- Like betingelser for prosjekter i samme region
- Bedre Cash management og mindre overskuddslikviditet – lavere finanskost
- Overordnet risiko vurderes som uendret da fylkeskommunen med de nye garantiene kun vil garantere for egne vedtatte bompengeprojekt
- Garantien går klar av forbudet mot å stille garantier for næringsvirksomhet jf. Kommuneloven § 14-9 første ledd
- Garantien er forenlig med EØS-reglene om offentlig støtte